

Målet med introduksjonsordningen er å sikre at den som trenger grunnleggende kvalifisering skal få relevante tiltak og veiledning for å komme i utdanning eller jobb.

2

Bosetting i kommunen – rett og plikt til et introduksjonsprogram

Kommunen har ansvar for introduksjonsprogrammet som består av norskopplæring, samfunnskunnskap og overgang til videre utdanning eller arbeid. Programmet skal være på full tid, og langt på vei følge de regler som gjelder i det vanlige arbeidslivet. Du mottar introduksjonsstønad som er skattepliktig. Du vil også bli trukket i stønad hvis du ikke har godkjent fraværsgrunn. Du kan gjerne jobbe utenom programtiden. Stønaden blir ikke redusert. Mange som har gjennomført programmet har fått jobb eller begynt å utdanne seg videre. Programmet varer i inntil 2 år, men kan i spesielle tilfeller utvides inntil 3 år.

I Hovedregelen i introduksjonsloven er at introduksjonsprogrammet er for personer med flyktningbakgrunn mellom 18 og 55 år. De må i tillegg være bosatt i en kommune etter avtale med IMDi og kommunen. Enkelte andre grupper kan også omfattes av programmet. Er du usikker på dine rettigheter kan kommunen informere deg nærmere om dette. NB: Du mister dine rettigheter til både introduksjonsprogram og sosialhjelp hvis du flytter til en annen kommune før du har avsluttet introduksjonsprogrammet.

Kartlegging
av kompetanse

Vet du hva du har lyst til å gjøre i framtida? Eller vil du høre mer om de mulighetene som finnes for deg i Norge? Når du kommer til Norge, er det ikke sikkert du kan arbeide med det samme som du har gjort i hjemlandet. Introduksjonsprogrammet hjelper deg med å kartlegge dine kvalifikasjoner og karriereplaner, slik at du kan sikte deg inn mot et passende arbeid/utdanningsløp. Dette gjør du i dialog med din veileder/programrådgiver.

! Det er viktig at du tar vare på all dokumentasjon av jobb og utdanning fra både hjemland og Norge. Disse dokumentene skal sammen med din CV presenteres når du søker på jobber.

Ønsker du å bruke din kompetanse fra hjemlandet eller vil du satse på en ny utdanning? Hva du enn velger så trenger du å få utarbeidet en egen plan. Introduksjonsprogrammets individuelle plan beskriver ditt behov for opplæring og hvilke tiltak/aktiviteter du trenger for å kunne nå dine mål. Du vil få en programrådgiver til å hjelpe deg med å lage din egen plan. Programrådgiveren skal blant annet koordinere tiltakene/tjenestene du trenger fra de forskjellige aktørene innenfor arbeidsliv, skole og offentlig service.

! Målet for din utdanning/yrkesvalg må du sette selv, og du må bruke dine erfaringer og kompetanse for å nå dem. Kommunen skal sammen med deg lage en individuell plan slik at du kan komme et stykke på vei. Gjennomføringen av individuell plan avhenger mest av din egen innsats.

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap

De viktigste kunnskapene du trenger for å leve et godt liv i Norge, er å lære norsk og kjenne til hvordan samfunnet fungerer. Kommunen tilbyr norskopplæring og noen timer samfunnskunnskap på et språk du forstår. Du er pålagt å gjennomføre timene i norsk og samfunnskunnskap eller ta en test som viser at du har tilfredsstillende norskkunnskaper. Kommunen vil informere deg hvor mye opplæring du har rett og plikt til ifølge loven.

! Mange arbeidsplasser krever norskkunnskaper av sine ansatte. Det kan variere hvilket språknivå de vil kreve for å tilby deg en jobb. Det avhenger også av hvilken type jobb det er. Du kan ta en prøve for å bevise ditt nivå i norsk. Det blir arrangert nasjonale språktester flere ganger i løpet av ett år. Kommunen vil informere deg nærmere om disse testene.

Nøkkelen til å lære norsk godt er ofte å praktisere språket på en arbeidsplass. Kommunene har ansvar for å skaffe språkpraksisplasser til introduksjonsprogrammet. Dette gir deg mulighet til å bli kjent med både mennesker og arbeidsliv i din nye kommune. Det er ikke alle jobber som egner seg som språkpraksisplasser når målet er å snakke mest mulig norsk. Du bør snakke med din norsklærer/programrådgiver for å finne den språkpraksisplassen som passer deg best. Språkpraksisplassen trenger ikke å være innenfor det arbeidsområdet du ønsker å ha i framtiden.

! Språkpraksis er et tiltak i opplæringen. Språkpraksis på en arbeidsplass skal hjelpe deg til å bli bedre i norsk raskere. Det er kommunen som finner språkpraksisplasser. Ulike kommuner kan ha ulike ordninger. Du må undersøke hvordan tilbudet er i din kommune.

Arbeidspraksis

FIRMA A/S

Vet du hva arbeidspraksis er? Det er en arbeidstrening for å styrke dine muligheter til å komme i arbeid eller utdanning. Dette tilbudet får du ofte mot slutten av introduksjonsprogrammet. Arbeidspraksis er et tiltak som kan organiseres både gjennom kommunen og NAV. Når tilbudet gis gjennom NAV, må du være registrert som arbeidssøker i NAV. NAV kan også gi deg veiledning og informasjon om ulike arbeidsmarkedstiltak. Arbeidspraksis bygger på den kompetansen du har og skal være knyttet til din individuelle plan. En arbeidspraksis er en mulighet til å lære en jobb. Det er ikke en "prøveperiode" for en fast jobb.

! Arbeidspraksis foregår på en vanlig arbeidsplass, i privat eller offentlig sektor. Hvis du har særskilte behov for tilrettelegging, kan arbeidspraksis også foregå i en skjermet virksomhet. Ta godt vare på alle dokumenter du får. Disse er viktige når du skal søke jobb.

Sosiale nettverk

Hva kan du gjøre for å bidra til fellesskapet der du bor? Mange har hatt gode erfaringer med å delta i ulike sosiale nettverk som for eksempel i foreninger og idrettslag. Det har gitt viktige kontakter videre i livet. I tillegg har de fleste kommuner nyankomne som allerede har gjennomført sitt introduksjonsprogram og som kan gi deg gode råd på veien. Gjennom blant annet Flyktningguiden (Røde Kors) kan du møte disse og andre personer som er interessert i å vise deg forskjellige sider av lokalsamfunnet. Sjekk www.frivillighetsportalen.no om det er noe som passer deg, eller snakk med din programrådgiver.

Mange i Norge er medlem i flere frivillige organisasjoner og lag. Finn noe som interesserer deg – bli med på aktiviteter i ditt lokalmiljø.

Jobb / utdanning etterpå

Du må selv være aktiv å søke jobber. Det kan ta tid for en nyankommen person å komme inn i norsk arbeidsliv. Mange av deltakerne som har fullført introduksjonsprogrammet har fått jobb etterpå. Din kommune i samarbeid med NAV og IMDi kan bistå for at du skal nå de målene du har satt deg, men ingen kan garantere deg en jobb. Du har selv ansvar for å finne deg en jobb. Noen ganger må du kanskje ta en deltidsjobb eller et engasjement i noen år før du kan få en fast jobb.

! Det er ofte mange utfordringer før en får den jobben en ønsker. All jobberfaring er viktig og er med på å øke din kompetanse og framtidige muligheter.

utgitt av: Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)

IMDi Nord: Fylkesansvar: Finnmark, Nordland, Troms
IMDi Sør: Fylkesansvar: Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark

IMDi Midt-Norge: Fylkesansvar: Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal
IMDi Øst: Fylkesansvar: Oslo, Akershus, Vestfold, Østfold

IMDi Vest: Fylkesansvar: Sogn og Fjordane, Rogaland, Hordaland
IMDi Indre Øst: Fylkesansvar: Hedmark, Oppland, Buskerud

Telefon: 24 16 88 00
E-post: post@imdi.no